

50 Yıllık Bilgi, Tecrübe, Başarı

ÜZEYİR GARİH

İŞ HAYATIMDAN KESİTLER VE
GENÇLERE TAVSİYELER

© 2024, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. A.Ş.

Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.

Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-975-8243-92-6

Sertifika No: 75092

<i>Hayat Yayınları</i>	: 89
<i>Üzeyir Garih Kitaplığı</i>	: 08
<i>Kitabın Adı</i>	: İş Hayatımdan Kesitler ve Gençlere Tavsiyeler
<i>Yazarı</i>	: Üzeyir Garih
<i>Yayın Editörü</i>	: Nejat Sezik
<i>Kapak Tasarım</i>	: Özkan Artaş
<i>İç Tasarım</i>	: Feyzanur Bayrak
<i>Baskı Yeri & Tarihi</i>	: İstanbul, 2024
<i>Baskı & Cilt</i>	: BPC Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. Cevizlik Mah. Hüsreviye Sok. Erşen İş Hanı No:15 Kat:3-38 Bakırköy / İstanbul Tel: 0212 549 53 83 Sertifika No: 48745

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3

Fındıkzade - Fatih / İstanbul

Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 259 80 96

www.hayatyayinlari.com - e-posta: hayat@hayatyayinlari.com

twitter.com/hayatyayinlari - facebook.com/hayatyayinlari.com - [@/hayatyayinlari](https://instagram.com/hayatyayinlari)

50 Yıllık Bilgi, Tecrübe, Başarı

ÜZEYİR GARİH

İŞ HAYATIMDAN KESİTLER VE
GENÇLERE TAVSİYELER

Hayat

ÜZEYİR GARİH KİTAPLIĞI
8

Dr. Üzeyir Garih (1929-2001)

Dr. Üzeyir Garih, 28 Haziran 1929'da İstanbul'da doğdu. 1951 yılında İTÜ'den Makina Yüksek Mühendisi olarak mezun oldu. İngilizce, Fransızca, İspanyolca bilen Dr. Garih 1954 yılında Carrier Şirketi'nde tesisat mühendisi olarak çalışma hayatına başladı. Aynı yıl İshak Alaton ile uzun yıllar sürecek bir ortaklığa imza attı. Türk sanayisinde pek çok yeniliklerin öncüsü olmanın yanı sıra, yurt içi ve yurt dışında taahhüt ve inşaat sektörüne yaptığı katkılarla da öne çıkan Alarko Holding'in Eş Başkanlığı'nı üstlendi.

Dr. Üzeyir Garih, TÜSİAD, MESS, Loyd Vakfı, DEİK, TOKYAD, İstanbul Sanayi Odası, Turizm Yatırımcıları Derneği, Rotary, AIESEC, World Presidents Organization (WPO), Young Presidents Organization (YPO), gibi pek çok yerli ve yabancı kuruluşların üst yönetimlerinde yer aldı.

Yönetim, organizasyon ve ekonomi ile ilgili bir çok yazıları gazete ve dergilerde yayınlanan Üzeyir Garih'in iş dünyasına yönelik mesajlarla dolu "Deneyimlerim" isimli kitap serisi bulunmaktadır.

1984 yılında İTÜ'den Fahri Doktor unvanı alan Dr. Garih, 1990 yılında Filipinler Cumhuriyeti İstanbul Fahri Başkonsolosu oldu.

1997 - 2001 yılları arasında Yeditepe Üniversitesi'nde MBA öğrencilerine hocalık yapmıştır.

25 Ağustos 2001 tarihinde aramızdan ayrılan Dr. Üzeyir Garih; evli, iki çocuk ve altı torun sahibiydi.

Dr. Üzeyir Garih her zaman gençleri sevmiş ve onların eğitimini ön planda tutmuş bilge bir insan olarak çeşitli üniversitelerde de eğitimcilik yapmıştır. Gençlerin başarılı olması için, Alarko Felsefesi olarak da uygulanan 10 tavsiyesi şöyledir:

1. Dürüst ve çalışkan olmak,
2. İnsanları sevmek, onlara yardımcı olmak,
3. Yapılan işte bilgili olup, kendini sürekli geliştirmek,
4. İş bitirme azim ve heyecanını yitirmemek,
5. Zamanı doğru kullanıp, bugünün işini ertesi güne bırakmamak,
6. Sürekli yeni fikirler üretmek,
7. Organizasyon ve planlama gücüne sahip olmak,
8. Denetim gücünü iyi ve etkili kullanmak,
9. Deneyimlerinizi insanlarla paylaşıp, çevrenizle içeride ve dışarıda sürekli iletişim kurmak,
10. Şanslı olmak.

İçindekiler

1. BÖLÜM

İş Hayatımdan Kesitler

Bilgi, Dürüstlük, İyi İlişkiler.....	15
Tembeller İşsiz mi?	18
İş Aramada ve Seçmede İsbet	24
Samimiyet, Açıklık ve Yapıcı Eleştiri	
Her Zaman Kazandırır	30
Serçe Parmağı.....	33
Masada Samimiyet Kurulmalı mı?.....	35
Denetçiler	39
Bölge Yönetiminde Deneyim	43
Teknik İşlerde Uzmanlık.....	47
Tahminle Karar Verme.....	50
Serbest Çalışma Arzusu	52
Bilgi En Az Sermaye Kadar Önemlidir	56
Kalitede İsrar Etmek.....	61
Üst Düzey Yöneticilere Ulaşma.....	63
Yapıcı Tenkit Çemberi.....	65
Kamu Kuruluşlarının Taahhütlerini Yerine Getirmeleri.....	70
Dökülmüş Süt İçin Ağlamaktansa.....	76
Ankara'ya 'Derdest' Seyahatle İş Alma	79
Şüyü Vukuundan Beter Bir Olay.....	83
Ticarette İyi İlişkiler ve Yumuşaklık	86

Uzmanlardan Yararlanma	89
Bir Danışmanın Gözlemi ve Önerileri	91
İncirlik Üssü'nde İş Yapmanın Öğrettikleri.....	97
Müşteriye Durumu Kabul Ettirme	103
Liberasyon Evresi.....	107
Almanlarla Sözleşme	109
1980'lere Doğru	111

2. BÖLÜM

Gençlere Öğütler

Genç Yönetici Adayları İle.....	117
Yeni Nesle Bakış	125
Zihin Devrimi	129
Lise Çağında İş Hayatına Hazırlık	132
Üniversite Çağında İş Hayatına Hazırlık.....	135
İşe Girmede İlk İzlenim	139
Sonu Önceden Tasarlamak	142
Gençlere Meslek Seçiminde Yardımcı Olmanın Yolları	145
Derinliğine Öğrenme	150
Meslek Edinme ve İstihdam.....	154
İşsizlik Ortamında Kendini Takdim.....	157
Mühendisler ve Mühendislik.....	161
Yuppi'lere Öneriler	165
Türkiye'de Jaycees'ler	169
Kariyer Planlamada İş Değişimi	172

Kurumlarda Tepeye Tırmanma Yolları	175
Büyük Bir Müessesede Yükselme	179
İşten Ayrılmada Zarafet	183
Genç Yöneticiler.....	185
İkinci Nesle Doğru.....	191
Yol Gösteren Felsefi Deyimler.....	196
Başarıyı Sağlayan Temel Unsurlar.....	198
Şirket Tarihini Oluşturma	204
Yönetici Adayları İçin Yaşamda Protokol Kuralları	207
Davet ve Ziyafet Organizasyonları.....	213
Evde Ağırılama Teknikleri	222
Toplum Karşısında Konuşma	228
Etkin Konuşma	230
Konuşmada Maksada Ulaşma	233
İş Hayatında Soru Sorma Teknikleri	236
Bellek'in Geliştirme Sistematiği.....	239

Sunuş

Değerli okuyucu,

Tecrübe yaşanmışlıklar demektir. Tecrübeyi oluşturan ise, artı ve eksileriyle bu yaşanmışlıklar bileşkesidir. Aynı zamanda tecrübe, örneklik etkisi ile öğrenmede başlı başına bir kaynaktır.

Tecrübenin iki boyutu vardır. Biri bizzat yaşamak, diğeri yaşamış olanlardan modelleme yoluyla bilgi almak... Birincisinin daha zor, çileli ve acılarla dolu olduğu herkesin malumudur. İkinci boyut hem daha kolay hem de modellenen kişinin yaptığı hata ve sürçmeleri yapmama avantajına sahiptir.

Abraham Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisi teorisi çerçevesinde, kendini gerçekleştirmenin devamında katkı vardır; ülkeye, topluma insanlığa hatta evrene. Tecrübe yaşam sonunda elde edilen olumlu ya da olumsuzluklarsa, onun olumlu ya da olumsuzluğunu ilan etmek, topluma yapılmış önemli bir katkıdır.

Üzeyir Garih kendini gerçekleştirmiş bir isim olarak, en geniş anlamıyla insanlığa bir katkı yapmaktır.

Görüşleri, düşünceleri, yorumları ve önerileri subjektiflikten çıkıp, objektif bir görüntü arz etmektedir. Tam anlamıyla olaylardan ve yaşanmışlıklardan alınan dersler, tecrübeler okuyucuya aktarılmaktadır.

Yazılanların bir pratisyenin kaleminden çıkmış olması ise, ülkemiz adına artı bir değerdir.

Saygılarımla,

Nejat Sezik
Dizi Editörü

Ön Söz

Değerli dostlarım,

Geçmiş 70 yılı aşkın yaşamımın 40'a yakın yılı mühendislik ve yönetime, son 45 yılı ise sevgili ağabeyim ve ortağım İshak Alaton ile birlikte Alarko topluluğunun başında geçti.

Bu süre içinde bazen stresli, bazen heyecanlı, bazen de rahat saatler geçirdik. Hızla büyüyen Alarko Topluluğu'nda içte ve dışta çok sayıda kişi ile tanıştım ve temasta bulundum.

Hiç kimse ile kişisel bir kavgam olmadı. Kimseye kırıldığımı, kimse ile darıldığımı hatırlamıyorum. Bir kimseyi kırmışsam istemeyerek olmuştur. Varsa bu kişilerden de açıkça özür dilemeyi borç bilirim.

Küçük bir bürodan, bünyesinde altı bini aşkın sayıda kişiye iş veren bir şirketler topluluğu haline geldik. Başka bir deyimle hayli yol katettik.

Başarımızı; bizimle beraber bu yolda gelişen, birbirlerine sevgi duyan, birbirlerine bağlı, saygılı ve işbirliğine çok önem veren, bugün Müessese, Proje Taahhüt veya Grup Müdürü, Grup Başkanı, Koordinatör, Genel Koordinatör ve yardımcıları pozisyonlarına erişmiş arkadaşlarımızın ve tüm astlarının cefakar, fedakar ve planlı çalışmalarına borçluyuz.

Bu kitabı kaleme alırken maksadım hayatımın bir tarihçesini yazmak değildir. Ana hedefim, özellikle genç arkadaşlarımı ders almaya çalıştığım geçmiş deneyimlerimden yararlanmaktır.

Bu kitabı, şurasından burasından kolay okunur, gereğinde olayların sonuçlarından yararlanılır ümidiyle özellikle "Alarko İstikbal Kulübü" mensubu gençlere armağan etmekten büyük bir zevk ve kıvanç duyuyorum.

Değerli okur dostlarıma başarı dilekelerimle sevgi ve saygılarımı sunarım.

Dr. Üzeyir Garih

1. BÖLÜM

İş Hayatımdan Kesitler

Bilgi, Dürüstlük, İyi İlişkiler

Üniversite tahsilini sıkıntı içinde geçirmiş olan genç- yaşlı herkes o süre içinde bir ek gelir kaynağı bulma çabasına mutlaka girmiştir.

1946 yıllarının sonlarında ben de bu sıkıntılara maruz İTÜ'lü bir genç olarak birtakım part time işlere girmiş çıkmıştım. Bir tanıdığımın krokilerini karikatürize etmekten, özel olarak lisan ve matematik dersi vermeye, çocuk hikâyelerini uygulanabilir bir şekilde çevirmekten, sinema filmi zamanlaması yapmaya kadar çeşitli işler yapmış, iyi-kötü yan gelirler elde etmiştim.

Ancak o günlerde oğluna özel ders verdiğim saygıdeğer ve çok kültürlü bir kişi, yan gelirimini mesleğim dışı işlerden elde etme yerine, mühendisliği geliştirmek üzere daha az para ile dahi olsa mühendislik ile ilgili bir işe bulaşmamın benim için daha yararlı olacağını vurgulamıştı.

Bu sözler, özellikle söyleyen insanın güçlü kişiliği dolayısıyla beni etkilemiş ve bu konuda bir arayış içine girmiştım.

Arada bir asistanların yokluğu nedeniyle zaman zaman dersini tercüme ettiğim Profesör François Duscio Türkiye'de makine mü-

hendisliğinde gerçek bir otorite idi. Cesaretimi toplayarak kendisi ile görüşüp yaptığını bildiğim sınıai işlerde yardımcı ırağı olmak istediğimi söyledim. Kendileri bu konuda iki genç mühendisle çalışmakta olduğunu ve fakat beni bir stajyer olarak eğitebileceğini belirtti. Bir taraftan özel ders vermeye devam ederken diğertaraf-tan bana verdiği işleri yapmaya çalışıyor, yapılan işlere uygun parasal bir karşılık alabileceğimi düşünüyordum.

Mühendisliğin Temeli

Kendisinden pek bir para alamadım. Ancak bir bilgi dosyası olan bu değerli hocamdan “mühendislik” kavramını öğrendim desem yeridir.

Konulara mühendisçe yaklaşma, mühendisçe fikir üretme, teknik problemlere basit, pratik ve ucuz çözümler arama ve bulma metotlarını hep “İlim ve Teknik Kaynağı” olarak vasıflandırdığım bu saygın kişiden öğrendim. “Mühendislik”in bir düşünme süreci olduğunu algıladım.

Fikrin düşünceden felsefeye, felsefeden bilime, bilimden teknik ve teknolojiye, teknoloji ile tekniğin ticari şekle dönüştürme mesleği olan mühendisliğe doğru bir evrim geçirdiğini anladım.

Bu düşünce zinciri, mühendisi okumaya, araştırmaya, gözlemlemeye sevk ederken, sorun ve soru sıralayıp pragmatik kartezyen cevaplar bulma sistematüğini de meydana getiriyordu.

Zaman zaman çok büyük miktarlarda buhara gereksinimi olan bir tekstil boyahanesindeki kazanı değıştirmek veya büyütmek yerine, buharı depolayacak ve gereğinde boya makinesini besleyecek bir buhar akümülatörü yapmak gibi basit ve ucuz, fakat kimsenin

kolayca aklına gelmeyen çözümleri geliştirmekle Profesör Duscio bende mühendisliğin temelini oturttu. Ruhü şad olsun.

Hocam bana bilgi-dürüstlük-iyi ilişkiler üçlüsünün parasız bir mühendis için en kıymetli sermaye olduğunu ve bu sermayeyi en iyi şekilde kullanarak başarıya ulaşmanın çok kolay olacağını telkin ediyordu. Ben de önerilerine uyarak bilgimi artırıyor, görüyor, soruyor ve iyi ilişkiler kurabilmek için para, fiyat gözetmeden o günün çok dar makine mühendisliği piyasasında kendime bir yer edinmeye çalışıyordum.

Tembeller İşsiz mi?

1951 yılının Temmuz ayında 17 arkadaşım ile birlikte İTÜ Makine Fakültesi'nden başarılı bir öğrenci olarak mezun oldum.

O gün hayatımın en mutlu günlerinden biriydi. Sınavlara hazırlanmaktan para getirebilecek işleri altı aydır ihmal etmiştim. Parasızdım. Ancak yüksek mühendis diplomasını kazanmış olmaktan dolayı mutluydum.

O sabah motor dersi hocalarımız, ikisi de asistan olarak çalışan Prof. Necmettin Erbakan ve Prof. Hakkı Öz'ün karşısında başarılı bir motor sınavı vermiş ve mezuniyete hak kazanmıştım.

Mühendis Diploması Almayı Kutlama

Bu olayı kutlamak için bir arkadaşım ile Moda'da yazın ilk deniz banyosunu yapmayı ve kendimize bir ziyafet çekmeyi kararlaştırdık. Mayolarımızı yanımıza almıştık.

Arkadaşım Moda'ya gitmeden önce yeni inşa edilen Levent Mahallesi'nde otobüsle bir tur atıp Türkiye'de o gün için yepyeni bir olay olan bir uydu villa kenti gezip görmeyi teklif etti. Merakla kabul ettim.

Levent, alt yapısı tamamlanmış villaları toparlar bir görünümdeydi. Yolları o zamanlar pek ender rastlanan şekilde tamamen asfalttı.

Otobüsten inip merakla yürürken bir villanın kapısının önünde villa sahibi ile bir amelenin yüksek sesle tartışmalarına tanık olduk.

Merakla yaklaştık. Bizi gören villa sahibi sanki içini dökmek ister gibi bize dönerek:

- Burada temizlenecek bir su deposu var. Tam yevmiye veriyorum yapmıyor. Ne ister bilmem ki diyordu.

Amele ise;

- Bu iş geceye kadar sürer, kurtarmaz! Kahveye gidip yarına kadar uygun iş ayarlarım diyordu.

Arkadaşım ile aynı şeyi düşünmüş gibi bakıştık. İkimiz de parasız sayılırdık. Amele yevmiyesi ise 6 lira idi. Bizim o günkü ihtiyacımızın hemen hemen iki misli.

Villa sahibine bu işi yapmaya hazır olduğumuzu söyleyince, amele homurdanarak “Canınız çıksın da anlayın halimizi.” diyerek uzaklaştı.

Mayolarımızı giydik. Deponun pırıl pırıl temizlenmesi bir saat sürmemişti. O sıcak yaz gününde bahçede hortumla duşlandık.

Havlu fabrikası sahibi olduğunu sonradan öğrendiğimiz ev sahibi, kim olduğumuzu anladıktan sonra altışar lira ile birer havlu hediye ederek ve birer gazoz ikram ederek uğurladı.

Bu işte kanımca tek kaybeden “Kurtarmaz!” diyen amele olsa gerek. İş mi çöktü? İnsanlar mı tembeldi? Neyi “kurtarmaz” idi? Bu güne kadar da anlamış değilim.